

T.C. M. M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Soylu Başkanlığı
Soylu
Tarih: 09.04.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocuk Hakları Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU

Halkların Demokratik Partisi Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Anayasa - İnsan Haklarını İnceleme
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Gelişim ve Sosyal İşler
Tarih :	18 Nisan 2018
Esas No:	2/2301

İÇİŞİ BAKANLIĞI
YERİ
YERİ
YERİ

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
09 Nisan 2018
Numara:

EBYS'YE AKTARILMIŞTIR
--

TBMM GENEL EVRAK
09 Nisan 2018
No: 265963

GENEL GEREKÇE

Türkiye nüfusunun üçte birini çocuklar oluşturmaktadır. Aynı zamanda Türkiye başta BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi ve Ek Protokolleri olmak üzere, çocuk haklarının korunması için devlete yükümlülük veren birçok sözleşmenin tarafıdır.

Bu Sözleşmeler, bütün çocukların eşit biçimde bütün haklarını kullanabilmelerine olanak sağlayan bir toplum düzenini gerektirmektedir. Çocuklar hiç bir ayrımcılığa maruz kalmadan ve eşit haklara sahip olarak bütün hizmetlerden yararlanırken, aynı zamanda da her türlü hak ihlali ve sömürüye karşı da korunma hakkına sahiptir. Çocuk Haklarının Kullanılmasına Dair Avrupa Sözleşmesi, Çocukların Cinsel Suistimal ve Cinsel İstismara karşı Korunmasına İlişkin (Lanzarote) Avrupa Konseyi Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi, Birleşmiş Milletler'in Sınır Ötesi Örgütlü Suçlar Sözleşmesini tamamlayan, Özellikle Kadın ve Çocuklar olmak üzere İnsan Ticaretinin Önlenmesi, Bastırılması ve Cezalandırılmasına dair Protokol ve Çocuk İstihdamının En Kötü Örneklerinin Önlenmesi ve Ortadan Kaldırılması için Acil Eyleme dair Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesi gibi Sözleşme ve Protokoller gibi çocuk haklarına ilişkin Uluslararası Sözleşme ve Protokoller ile çocuklara verilmiş birçok söz bulunmaktadır.

Devlet, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 41. maddesi ile de bu sözlerini kapsayıcı bir taahhütte bulunmuştur. "Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar. Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir. Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır."

Bu yükümlülüğün yerine getirilebilmesi için BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesinin 3. Maddesi ile taahhüt edildiği gibi her türlü adli ve idari işlemde çocuğun yararını önceliklendirecek, bütün ilgili kurumların da bu esasla çalışmasını sağlayacak, çocuk haklarını ve çocuğa yönelik hizmetleri bütüncül bir biçimde ele alacak, planlayacak ve çocuk haklarının hayata geçirilmesini sağlayacak bir Bakanlık teşkilatına ihtiyaç bulunmaktadır. Böylece, hizmetler arasında boşluklar doğması engellenmiş olacaktır.

Bütün yetki ve sorumluluğun bir elde toplanması aynı zamanda da Devletin Sözleşme ve Anayasadan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirecek organının belirlenmesini sağlayacak, dolayısıyla denetleme ve hesap verilebilir hale gelmiş olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Çocuk haklarını koruyarak çocukların yararına yönelik etkin politikalar geliştirmeyi amaçlayan Çocuk Hakları Bakanlığı'nın isim, amaç ve görevlerini içermektedir.

MADDE 2- Çocuk Hakları Bakanlığı'na ilişkin tanımların düzenlendiği madde hükmüdür.

MADDE 3- Bakanlığın görevlerini düzenlemektedir

MADDE 4- Çocuk Hakları Bakanlığının yetkileri belirlenmiştir.

MADDE 5- Çocuk Hakları Bakanlığının teşkilat ve hizmet birimlerinin düzenlenmiş olduğu madde hükmüdür.

MADDE 6- Çocuk Hakları Bakanlığının başında bulunan Bakanın görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

MADDE 7- Çocuk Hakları Bakanlığına bağlı müsteşarların görev, yetki ve sorumlulukları belirlenmiştir.

MADDE 8- Çocuk Hakları Bakanlığına bağlı olarak; Çocuğun Statüsü Başkanlığı, Çocuk Koruma Politikaları Başkanlığı, Çocuk Katılımı Politikaları Başkanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Başkanlığı, Kamu Vesayeti Başkanlığı, Çocuğa Yönelik Her Türlü Şiddetle Mücadele Başkanlığı, Ceza İnfaz Sisteminde Çocuk Haklarının Korunması Başkanlığı, İletişim, Dokümantasyon ve Yayın Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı, Eğitim ve Kurumsal Yapılanma Başkanlığı, Araştırma ve Dokümantasyon Başkanlığı, Sivil Toplum, İletişim ve Kültür Başkanlığı, Proje Uygulama Başkanlığı, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğine ilişkin bir düzenlemedir.

MADDE 9- Çocuğun Statüsü Başkanlığının görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 10- Çocuk Koruma Politikaları Başkanlığının görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 11- Kamu Vesayeti Başkanlığının görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 12- Çocuk Katılımı Politikaları Başkanlığının görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 13- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Başkanlığının görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 14- Çocuğa Yönelik Her Türlü Şiddetle Mücadele Başkanlığının görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 15- Ceza İnfaz Sisteminde Çocuk Haklarının Korunması Başkanlığının görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 16- İletişim, Dokümantasyon ve Yayın Başkanlığının görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 17- Strateji Geliştirme Başkanlığının görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 18- İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Başkanlığının görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 18- Hukuk Müşavirliğinin görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 19- Bakanlığın Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı sorumluluklarını düzenlemektedir.

MADDE 20- Bakanlığın diğer Bakanlıklar ile işbirliği ve koordinasyonuna ilişkin bir düzenlemedir.

MADDE 21- Çocuk Hakları Bakanlığı'nın her kademedeki yöneticilerinin, yapmakla yükümlü oldukları hizmet ve görevlerine ilişkin düzenlemedir.

MADDE 22- Bakanlık yöneticilerinin yetki devirlerinin ne şekilde yürütüleceğine ilişkin düzenleme maddesidir.

MADDE 23- Bakanlık bünyesinde çalışacak memurların atanmasına dair hükümleri içermektedir.

MADDE 24- Bakanlık bünyesindeki kadroların tespiti, ihdas kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususları içermektedir.

MADDE 25- Bakanlığın uzman ve uzman yardımcılarının istihdamına ilişkin esasları içermektedir.

MADDE 26- Bakanlığın bakanlık dışı kurumlarla sözleşme kapsamında çalışma ve işbirliğine ilişkin esasları içermektedir.

MADDE 27- Bakanlığa bağlı kadroların ihdasına ilişkin hükümleri içermektedir.

MADDE 28- Çocuğun Statüsü Genel Müdürlüğüne yapılmış olan atıfların Çocuk Hakları Bakanlığı'na yapılmış sayılmasına ilişkin esasları içerir.

MADDE 29- Çocuk Hakları Bakanlığı bünyesinde çalışacak uzmanların ihdasına ilişkin ilgili kanunların maddelerine ilişkin atıfları içermektedir. Ayrıca bu madde ile Çocuk Hakları Bakanlığı bütçesine ilişkin esaslar belirlenmiştir.

MADDE 30- Yürürlük maddesidir.

MADDE 31- Yürütme maddesidir.

ÇOCUK HAKLARI BAKANLIĞI TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Tanımlar ve Görevler

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, Türkiye’de yaşamakta olan her çocuk için, kendilerinin, kanuni temsilcilerinin veya en geniş anlamı ile aile üyelerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, vatandaşlık veya göçmenlik durumu, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin haklarının ve üstün yararının gözetilmesini güvence altına almakla görevli Çocuk Hakları Bakanlığının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esasları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

- a) Bakan: Çocuk Hakları Bakanı’nı,
- b) Bakanlık: Çocuk Hakları Bakanlığını,
- c) TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisini ifade eder.

Görev

MADDE 3- (1) Bakanlık, aşağıda sayılan alanlarda, ülke genelinde ve yerel düzeyde uygulanacak politikaları belirlemek, uygulanması için gerekli planları hazırlamak, uygulamaları izlemek, uygulamadan sorumlu kurumların faaliyetlerini desteklemek ve denetlemekle görevlidir:

- a) Çocukların yararlanması gereken hizmetlerin, ülkedeki bütün çocuklar için eşit ve kolay erişilebilir biçimde sunulmasını sağlamak,
- b) Çocukların haklarını kullanırken ve hizmetlerden yararlanırken ayrımcılığa maruz kalmalarını engellemek,
- c) Türkiye’de yaşayan her çocuğun gelişimini güvence altına almak üzere yeterli yaşam standardına sahip olması için çocuğun, ailesinin ve bakımını üstlenenlerin desteklenmesini sağlamak,
- ç) Bütün çocukların eğitim ve sağlık hizmetlerinden ücretsiz, eşitlik prensibine uygun biçimde yararlanmasını sağlamak,
- d) Kamusal ya da özel sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün faaliyetlerde, çocuğun üstün yararının gözetilmesini güvence altına almak,
- e) Her çocuğun temel yaşama hakkını “güvenlik” de dahil olmak üzere her türlü egemenlik ilişkisinin üzerinde tutmak,
- f) Çocukların esenliği için gerekli bakım ve korumayı sağlamak ve bu amaçla tüm uygun yasal ve idari önlemleri almak,
- g) Çocukların eğitim, sağlık, yaşama, barınma haklarını güvence altına almak

h) Çocukların fiziksel, psikolojik, cinsel veya ekonomik sömürü, ihmal ve istismara karşı korunmalarını sağlamak, çocuk işçiliğini önlemek,

ı) Çocuk yoksulluğunu ortadan kaldırmak,

i) Çocuğun ailesinin yanında korunmasını, ailenin bulunmadığı veya çocuğun yararının ailesi dışında korunmasını gerektirdiği durumda çocuğun aile tipi bakım olanağından yararlanmasını sağlamak,

j) Yerel ve ülke planlamalarında çocukların hak ve ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulmasını sağlamak,

k) Çocuk haklarının hayata geçirilmesi için uluslararası sözleşmelerin uygulanmasını güvence altına almak,

l) Çocuklara yönelik hizmetlerin planlanması, sunumuna, uygulamaların izlenmesi ve denetlenmesine toplumun katılımını sağlamak,

m) Çocuklara yönelik hizmetlerin planlanmasına, uygulamaların izlenmesine yönelik çalışmalara çocukların katılımını sağlamak ve çocukların her tür karar alma mekanizmasına katılımını sağlamak.

Yetki

MADDE 4- (1) Bakanlık, görev alanına giren konularda;

a) Ulusal ve uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yapmak,

b) Bakanlıklar arasında eşgüdüm ve koordinasyonu sağlamak,

c) Çocuklara yönelik hizmetlerin, çocuk yararı ve etkisi hakkında araştırmalar yapmak,

ç) Çocuklara yönelik hizmetlere ilişkin bir veri toplama ve analiz sistemi kurmak,

d) Çocuklara yönelik hizmetlerin izleme ve değerlendirmesine yönelik çalışmaların sonuçlarını içeren raporlar hazırlamak, ilgili Bakanlıklar ve yerel yönetimlere yapılması gerekenlere ilişkin tavsiyelerde ve taleplerde bulunmak,

e) Çocukla ilgili hizmetlerden sorumlu bakanlık bütçelerinin hazırlanması ve görüşmelerine katılmak, görüş bildirmek,

f) Kamu vesayet makamı nezdinde oluşturulacak kamu vesayet teşkilatlarına ilişkin usul ve esasların uygulanmasını, bu hizmetlerin yürütülmesini sağlamak

yetkisine sahiptir.

İKİNCİ BÖLÜM

Bakanlık Teşkilatı

Teşkilat

MADDE 5- (1) Bakanlık, merkez ve taşra teşkilatından oluşur.

Bakan

MADDE 6- (1) Bakan, Bakanlık kuruluşunun en üst amiri olup, Bakanlık hizmetlerini mevzuata, kalkınma plânlarına ve yıllık programlara uygun olarak yürütmekle ve Bakanlığın faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli ve Başbakana karşı sorumludur.

(2) Bakan, yetkisi kapsamındaki faaliyet ve işlemlerden ayrıca sorumlu olup, Bakanlık faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Müsteşar

MADDE 7- (1) Müsteşar, Bakandan sonra gelen en üst düzey kamu görevlisi olup Bakanlık hizmetlerini, mevzuat hükümlerine, Bakanlığın amaç ve politikaları ile stratejik planına uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla, Bakanlık birimlerine gereken talimatları verir, bunların uygulanmasını gözetir ve sağlar. Müsteşar, bu hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hizmet Birimleri

Hizmet birimleri

MADDE 8- (1) Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır:

- a) Çocuğun Statüsü Başkanlığı
- b) Çocuk Koruma Politikaları Başkanlığı
- c) Çocuk Katılımı Politikaları Başkanlığı
- ç) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Başkanlığı
- d) Kamu Vesayeti Başkanlığı
- e) Çocuğa Yönelik Her Türlü Şiddetle Mücadele Başkanlığı
- f) Ceza İnfaz Sisteminde Çocuk Haklarının Korunması Başkanlığı
- g) İletişim, Dokümantasyon ve Yayın Başkanlığı
- h) Strateji Geliştirme Başkanlığı
- ı) Hukuk Müşavirliği
- i) İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı
- j) Eğitim ve Kurumsal Yapılanma Başkanlığı
- k) Araştırma ve Dokümantasyon Başkanlığı
- l) Sivil Toplum, İletişim ve Kültür Başkanlığı
- m) Proje Uygulama Başkanlığı
- n) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
- o) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
- ö) Özel Kalem Müdürlüğü

Çocuğun Statüsü Başkanlığı

MADDE 9- (1) Çocuğun Statüsü Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Toplumdaki çocuk algısını araştırmak ve çocuğun hak sahibi eşit bir birey olarak kabul edilmesi ve saygı görmesi için çalışmalar yürütmek

b) Çocuklara yönelik ayrımcılığa sebebiyet veren veya çocuklara zarar veren veya haklarının ihlal edilmesine neden olan faktörleri tespit etmek ve bunların ortadan kaldırılması ya da değiştirilmesini sağlamak

c) Bu kapsamda özellikle göç etmiş ailelere mensup olan, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği nedeniyle ayrımcılığa uğrayan LGBTİ çocuklar ile engelli çocukları destekleyen, onların saygınlıklarını güvence altına almaya, özgüvenlerini geliştirmeye ve toplumsal yaşama etkin biçimde katılmalarını sağlamaya yönelik politikalar geliştirmek

ç) Toplumsal cinsiyet eşitliği ve cinsel ve üreme sağlığı eğitiminin müfredata alınmasını sağlamak

d) Eğitimin cinsiyet eşitliğini teşvik edici, çocukların barış ve farklılıklara saygı anlayışı ile yetişmelerini sağlayacak, yaşam becerilerini güçlendirecek bir içeriğe kavuşturulmasını sağlamak

e) Kız çocuklarının mühendislik, bilim ve teknoloji alanlarında da meslek seçmeye teşvik edilmesi ve kız çocuklarının okullaşma oranını önemli ölçüde artıran yerinde eğitimin yaygınlaştırılmasını sağlamak,

f) Farklı ekonomik gelir gruplarından çocuklar arası eğitim, barınma, beslenme, istismar riski gibi alanlardaki farkları ortadan kaldırmak için "yurttaşlık geliri"nin bir çocuk hakkı olarak tanınmasını sağlamak ve gerekli bütün tedbirleri almak

g) Her çocuğa, sosyal sigorta dahil, sosyal güvenlikten yararlanma hakkı tanınmasını sağlamak

ı) Tüm çocukların eşit, ücretsiz ve anadilde eğitimden yararlanmalarını sağlamak

i) Her çocuğun tüm potansiyelini kullanmasına elverecek ve yeteneklerini dikkate alan kaliteli bir eğitimden yararlanmasını temin etmek

j) Çocuğun düşünce, vicdan ve din özgürlüğü hakkına saygı göstermek

k) Çocukların en iyi sağlık düzeyine kavuşma, tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmetlerini veren kuruluşlardan ve her türlü tıbbi bakım hizmetlerinden yararlanma hakkını Sağlık Bakanlığı ile işbirliği içinde güvence altına almak.

Çocuk Koruma Politikaları Başkanlığı

MADDE 10- (1) Çocuk Koruma Politikaları Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Önleme odaklı bir çocuk koruma politikası geliştirilmesini sağlamak

b) Ebeveynlerin çocuk bakım hizmet ve tesislerinden, çocuklarının da bu hizmet ve tesislerden yararlanma hakkını sağlamak için uygun olan her türlü önlemi almak

c) Ebeveynlerin çocuk bakım, koruma kapasitelerini geliştirici ve yeterli gelir de dahil olmak üzere çocukların ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli olanaklara sahip olmalarını sağlamak

ç) Aşağıdaki amaçları içeren bir çocuk koruma sisteminin oluşturulmasını sağlamak, bu amaçlar kapsamındaki uygulamaların çocuk yararına uygunluğu ve çocuğa etkisi açısından izlenmesini ve düzenli olarak ihtiyaca ve bu alandaki gelişmelere uygun biçimde yenilenmesini sağlamak:

i. Sosyal hizmetlerin, çocuğun ve ailenin desteklenme hakkını güvence altına alacak faaliyetlerde bulunmak üzere mahalle düzeyinde örgütlenmesi

ii. Çocuğun gelişiminin ve olası risklerin takibinin yapılabilmesi için düzenli sağlık takibinin çocuğun zorunlu eğitim çağına gelmesine kadar yapılmasını sağlayacak biçimde sağlık hizmetlerinin sunulmasını sağlamak

iii. Okullarda çocuğun gelişiminin ve olası risklerin takip edilmesini sağlamak

iv. Okul, hekim ve sosyal hizmet birimi arasında eşgüdümü sağlamak

v. Çocuklarla çalışan tüm kamu görevlilerini, çocuk ihmal ve istismarını takip etmek ve adli ve sosyal hizmet yetkililerine bildirmekle sorumlu tutmak.

d)Çevre kirliliği, kazalar vb. yaygın tehlikelere karşı çocukları koruyucu tedbirler alınmasını sağlamak.

Kamu Vesayeti Başkanlığı

MADDE 11- (1) Kamu Vesayeti Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 397 nci maddesi ile düzenlenen kamu vesayeti makamı nezdinde, ailesi dışında korunan çocukların vasiliği görevini üstlenecek kamu vasilerinden oluşan bir teşkilat kurmak

b) Bu teşkilatın çalışma usulünü belirlemek

c) Çalışma politikalarını belirlemek

ç) Uygulamaları izlemek ve geliştirilmesini sağlamak.

Çocuk Katılımı Politikaları Başkanlığı

MADDE 12- (1) Çocuk Katılımı Politikaları Başkanlığının görevleri şunlardır.

a) Çocuğun düşüncesini özgürce açıklama hakkını ve bu düşüncelerini yazılı, sözlü, basılı, sanatsal biçimde veya çocuğun seçeceği başka bir araçla yayma hakkını güvence altına almak

b) Çocuğun dernek kurma ve toplanma özgürlüklerine ilişkin haklarını korumak

c) Çocukların özel yaşantısına, aile, konut ve iletişimine keyfi ya da haksız bir biçimde müdahale yapılamamasını ve onur ve itibarına saldırılmamasını sağlamak

ç) Çocukların yararını gözeterek kitle iletişim araçları aracılığıyla nitelikli yayınların yayılmasını teşvik etmek

d) Nitelikli çocuk kitaplarının üretimini ve yayılmasını teşvik etmek

e) Kitle iletişim araçlarının kullanımında Türkiye’de yaşayan tüm halkların, azınlık gruplarının ve bir yerli ahaliye mensup çocukların dil gereksinimlerine özel önem gösterilmesini sağlamak, çocukların anadillerinde eğitim almalarını sağlamak

f) Tüm çocukların ait olduğu soy ve dil topluluğunun diğer üyeleri ile birlikte kendi kültüründen yararlanma ve kendi dilini kullanma hakkını korumak

g) Aileden başlayarak, çocukların bulundukları veya hizmet aldıkları bütün kurumlarda, yerel ve merkezi yönetimde kararlara katılımlarını sağlayacak mekanizmalar oluşturmak, çocukların buralarda kararlara katılımlarını teşvik etmek

h) Çocukların bulundukları bütün kurumlarda, görüş, düşünce, eleştiri ve taleplerini her hangi bir nedenle korku veya kaygı duymadan iletebileceği mekanizmalar oluşturmak

ı) Çocuğun dinlenme, boş zaman değerlendirme, oynama ve yaşına uygun eğlence etkinliklerinde bulunma ve kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılma hakkını korumak

i) Çocuğun kültürel ve sanatsal yaşama tam olarak katılma hakkına saygı duyarak tanımak ve özendirmek ve çocuklar için, boş zamanı değerlendirmeye, dinlenmeye, sanata ve kültüre ilişkin etkinlikler konusunda uygun ve eşit koşulların sağlanmasını teşvik etmek.

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Başkanlığı

MADDE 13- (1) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Çocuk haklarını ilgilendiren gelişmeleri takip etmek
- b) Taraf olunması gereken sözleşmeleri belirlemek ve taraf olunmasını sağlamak
- c) Taraf olunan sözleşmelerin izleme ve denetim mekanizmalarının işlemlerini sağlamak
- ç) Ülkede ve dünyada çocuk hakları alanında geliştirilmesi gereken uluslararası belgeler için önerilerde bulunmak
- d) Sözleşmelerin uygulanması için eylem planları hazırlamak
- e) Alınan kararların duyurulmasını, tanıtılmasını sağlamak.

Çocuğa Yönelik Her Türlü Şiddetle Mücadele Başkanlığı

MADDE 14- (1) Çocuğa Yönelik Her Türlü Şiddetle Mücadele Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Çocuđu, her türlü cinsel sömürüye ve cinsel suistimale karşı korumak ve çocukların cinsel ilişkiye girmek üzere kandırılması, zorlanması ve sömürülmesini önlemek
- b) Bir cinsel şiddet olgusu olan ve çocuğun bakımından ve korunmasından sorumlu kişilerin cinsel istismarı anlamına gelen ensest, çocuk üzerinde nüfus sahibi kimselerin istismarı gibi olguları ortaya çıkaran sebepleri araştırmak ve önlenmesini sağlamak
- c) Çocukların kendilerini koruma kapasiteleri güçlendirici hizmetlerin sunulmasını sağlamak
- ç) Çocukların kolaylıkla ulaşabilecekleri bir çocuk istismarı bildirim mekanizması oluşturmak
- d) İstismara uğradığını söyleyen çocuğun söylediği kişinin tekrar istismarına uğramasının önlenmesi için tedbirler almak
- e) İstismar mağduru çocukların rehabilitasyonu kapsamında gerekli tedbirleri almak
- f) Çocukların ve yakınlarının cinsel istismara karşı adalete inançlarının kırmaması için cezasızlıkla mücadele etmek
- g) Çocuğa Karşı Cinsel Sömürü ve İstismarın Önlenmesi Politika Notunun gereklerini yerine getirmek ve periyodik olarak bu faaliyetleri raporlamak
- ı) Çocuğun cinsel sömürü ve istismardan korunması için kayıt sistemi ve düzenli, ayrıştırmış istatistik sistemi tutmak
- i) Çocuk istismarı faillerinin kaydını tutmak, bu kişileri bir daha bu suçu işlememeleri için izlemek
- j) Çocukların çocuk yaşta evlilikler dahil olmak üzere çocuğun cinsel istismar ve sömürüsünü teşvik eden her türlü söylemle mücadele etmek, bu kişilerin yasalarca düzenlenen cezaları almasını sağlamak ve bu konuda gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasını temin etmek
- k) Çocukların cinsiyet kimliklerini oluşturdukları dönemde, cinsiyet eşitliği yönündeki söylemlerin önemini göz önünde bulundurarak siyasi liderlerin ve kamuyu etkileyen kişilerin kadın erkek eşitliğine vurgu yapmasını ve ayrımcı söylemlerden kaçınması sağlamak.

Ceza İnfaz Sisteminde Çocuk Haklarının Korunması Başkanlığı

MADDE 15- (1) Ceza İnfaz Sisteminde Çocuk Haklarının Korunması Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Özgürlüğü bağlayıcı cezaların yerine getirildiği kurumların çocukların eğitim ve psiko-sosyal gelişmelerinin desteklendiği ortamlarda yerine getirilmesi ve mümkün olan en kısa sürede sona erdirilmesi için politikalar geliştirmek, alternatif tedbirlere ilişkin seçenekler üretilmesini ve hayata geçirilmesini sağlamak

b) Özgürlüğü bağlayıcı cezaların yerine getirildiği kurumları denetlemek, raporlandırmak ve öneride bulunmak

c) Hakkında ceza yasasını ihlâl ettiği iddia edilen ve bu nedenle itham edilen ya da ihlâl ettiği kabul edilen her çocuğun; çocuğun yaşı ve yeniden topluma kazandırılmasının ve toplumda yapıcı rol üstlenmesinin arzu edilir olduğu hususları göz önünde bulundurularak, taşıdığı saygınlık ve değer duygusunu geliştirecek ve başkalarının da insan haklarına ve temel özgürlüklerine saygı duymasını pekiştirecek nitelikte muamele görme hakkını korumak,

ç) Çocukların zorunlu olmadıkça ceza infaz kurumlarında bulunmamalarını sağlayacak tedbirler almak, cezaevinde anneleri ile birlikte kalan çocukların eğitimleri ve sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını güvence altına almak ve gelişimlerinin sağlıklı ilerleyebilmesi için gerekli tüm önlemlerin hayata geçirilmesini sağlamak

d) Hiçbir çocuğun, işkence veya diğer zalimce, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele ve cezaya tâbi tutulmamasını güvence altına almak.

İletişim, Dokümantasyon ve Yayın Başkanlığı

MADDE 16- (1) İletişim, Dokümantasyon ve Yayın Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın faaliyetleriyle ilgili rapor hazırlayarak kamuoyuna en geç bir aylık periyodlarla açıklamak, katılımcılığı ve şeffaflığı artırmak

b) Türkiye Büyük Millet Meclisine çocuk haklarıyla ilgili yapılan faaliyetlerle ilgili en geç bir aylık periyodlarla olmak üzere rapor sunmak, çocuk hakları alanında yasamanın sorumluluğunu artırmak

c) Çocuk haklarını ilgilendiren yayınları, belgeleri takip etmek, çevrilmesini ve yayınlanmasını sağlamak

ç) Çocuk hakları alanında araştırma, rapor ve bilimsel yayınları teşvik etmek.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

MADDE 17- (1) Strateji Geliştirme Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bakanlığın görev alanına giren konulara ilişkin politikalarını oluşturmak ve bu faaliyetlerin planlanmasını sağlamak

b) Bakanlık faaliyetlerini izlemek ve değerlendirmek

c) Bakanlık faaliyetlerini değerlendirme ve araçlarını geliştirmek

ç) Diğer birimlerin planlama ve strateji geliştirmeyi gerektiren çalışmalarına destek olmak, bu amaçla araç geliştirmek.

İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Başkanlığı

MADDE 17- (1) İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Çocukların bakımı veya korunmasından sorumlu kurumların, hizmet ve faaliyetlerin, özellikle güvenlik, sağlık, personel sayısı, uygunluğu ve yönetimin yeterliliği açısından standartlarını belirlemek ve standartlara uygunluğunu sağlamak

b) Çocuklara hizmet veren adli ve idari her türü personelin çocukla çalışma ve çocuk haklarını koruma alanında uzmanlaşmış olmasını sağlamak

c) Ceza infaz kurumları dahil olmak üzere çocuklara hizmet veren her türlü kurum ve kuruluş ve hizmet biriminin bağımsız ve vasıflı denetleyiciler vasıtasıyla düzenli olarak ve önceden haber vermeksizin denetlenmesini sağlamak

d) Çocuk ve kadın hakları alanında çalışan, kişi, uzman, gönüllü, kurum, sivil toplum kuruluşu ve platformların düzenli periyodlarla görüşlerini almak, bu kişi ve kurumlarla sürekli işbirliği içinde olmak.

Hukuk Müşavirliği

MADDE 18- (1) Hukuk Müşavirliği, Bakanlığın hukuk danışmanlığı hizmetlerini yürütmekle görevlidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sorumluluk ve İşbirliği

TBMM'ye karşı sorumluluk

MADDE 19- (1) Bakan, TBMM Çocuk Hakları Komisyonunu uygulanan politikaların sonuçları hakkında iki ayı aşmayan periyodlarla bilgilendirir.

(2) Bakanlık, çocuk hakları alanı ile doğrudan ve dolaylı ilişkili konularda kurulan Meclis Araştırma Komisyonları raporlarında yer alan tespit ve önerilerin gereklerini yerine getirir ve sonuçları hakkında TBMM'ye bir rapor sunar. Rapor hakkında TBMM'de genel görüşme açılır.

Bakanlıklarla işbirliği

MADDE 20- (1) Bakanlığın bu Kanun kapsamında yürüttüğü görevler ile iş ve işlemlere ilişkin destek talepleri ile ihtiyaç duyduğu her türlü yardım, ilgili bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından gecikmeksizin ve öncelikle yerine getirilir.

(2) Bakanlık, çocuk hakları alanındaki ulusal mevzuatın Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği mevzuatına uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında Adalet Bakanlığı ve Avrupa Birliği Bakanlığı ile aylık değerlendirme toplantıları yapar. Bu toplantılarda bakanlıklar, bakan veya müsteşar düzeyinde temsil edilirler. Değerlendirme toplantısı raporları, düzenli olarak kamuoyuna duyurulur.

(3) Bakanlık, çocuk hakları alanını düzenleyen uluslararası anlaşma, sözleşme ve protokollere Türkiye Cumhuriyeti'nin katılması ve taraf olması konusunda ulusal politika belirleme çalışmalarını Dışişleri Bakanlığı ile işbirliği içinde yürütür.

(4) Bakanlık, çocuğa yönelik her türlü suçun önlenmesi ve hiçbir çocuğun, işkence veya diğer zalimce, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele ve cezaya tâbi tutulmamasını güvence altına almak amacı doğrultusunda İçişleri Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile işbirliği yapar ve bu işbirliği kapsamında Çocuk Sosyal Koruma ve Destek Programını yürütür.

(5) Özgürlüğü bağlayıcı cezaların yerine getirildiği kurumların çocukların eğitim ve psiko-sosyal gelişmelerinin desteklendiği ortamlarda yerine getirilmesi ve mümkün olan en kısa sürede sona erdirilmesi için politikalar geliştirmek, çocuk hapisaneleri yerine denetimli

serbestlik uygulaması ve eğitim evleri modelleri üzerinde çalışılmak ve çocukların hapsedilmesi dışında seçenekler üretmek amacıyla Adalet Bakanlığıyla işbirliği yapar.

(6) Bakanlık, çocukların yaşam koşullarının iyileştirilmesi, esenliklerinin artırılması, eğitim ve sağlık olanaklarına ücretsiz ve kolay erişimlerinin sağlanmasına yönelik politika belirlenmesi ve yatırım programında çocuklarla ilgili projelerin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi çalışmaları bağlamında Kalkınma Bakanlığı ile işbirliği yapar.

(7) Bakanlık, çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik yapılan çalışmalar ile denetim sonuçlarına ilişkin raporlar hakkında bilgi almak amacıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile yıllık değerlendirme toplantıları düzenler, toplantı sonuçlarını gerekli mevzuat değişiklikleri ve yönetsel tedbir önerilerine de işaret edecek biçimde rapora bağlar ve bu raporu Başbakanlığa sunar.

(8) Bakanlık, çocukların en iyi sağlık düzeyine kavuşma, tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmetlerini veren kuruluşlardan ve her türlü tıbbi bakım hizmetlerinden yararlanma, sağlıklı bir çevrede doğayla ve yeteli düzeyde yeşil alanlarla temas halinde yetiştirme hakkını güvence altına almak amacıyla Sağlık Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile işbirliği yapar.

Yöneticilerin Sorumlulukları

MADDE 21- (1) Bakanlığın her kademedeki yöneticileri, yapmakla yükümlü oldukları hizmet ve görevleri, Bakanın talimat ve direktifleri doğrultusunda mevzuat hükümlerine, Bakanlığın amaçlarına, stratejik plânına, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten bir üst kademeye karşı sorumludur.

Yetki devri

MADDE 22- (1) Her kademedeki Bakanlık yöneticileri, sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Yetki devri uygun araçlarla ilgililere duyurulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Atama

MADDE 23- (1) 23/4/1981 tarihli ve 2451 sayılı Kanun hükümleri dışında kalan memurlar Bakanın onayı ile atanır.

Kadrolar

MADDE 24- (1) Kadroların tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.

Çocuk Hakları Uzmanlığı ve Çocuk Hakları Uzman Yardımcılığı

MADDE 25- (1) Bakanlık, bu Kanunda sayılan görevlerin yerine getirilmesinde Çocuk Hakları Uzmanı ve Çocuk Hakları Uzman Yardımcısı istihdam eder. Çocuk Hakları Uzman Yardımcılığına atanabilmek için, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan şartlara ek olarak aşağıdaki nitelikler aranır:

a) En az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarının çocuk çalışmaları/toplumsal cinsiyet çalışmaları, eğitim, sosyoloji, felsefe, psikoloji bölümleri ile iktisadî ve idarî

bilimler, siyasal bilgiler, iletişim, hukuk, eğitim bilimleri fakülteleri, ve sosyal hizmetler yüksekokulu veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içindeki ve yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak veya en az dört yıllık başka bir yükseköğretim programından mezun olmakla birlikte çocuk hakları alanında çalışmış olmak

b) Yapılacak yarışma ve yeterlik sınavında başarılı olmak

c) Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında en az (C) düzeyinde başarılı olmak.

(2) Çocuk Hakları Uzman Yardımcılığına atananlar; üç yıl çalışmak, olumlu sicil almak ve tez hazırlamak kaydıyla açılacak yeterlik sınavına girme hakkını elde ederler. Sınavda başarılı olanlar Çocuk Hakları Uzmanı unvanını kazanırlar. Yeterlik sınavında başarı gösteremeyenler bir yıl içinde ikinci kez sınava tabi tutulurlar. İki defa başarı gösteremeyenler, Bakanlıktaki memur kadrolarına atanırlar.

(3) Çocuk Hakları Uzmanları ve Çocuk Hakları Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavı ile eğitimleri yönetmelikle düzenlenir.

Sözleşme ile araştırma, etüt ve proje yaptırma

MADDE 26- (1) Bakanlık görevleri ile ilgili olarak ulusal ve uluslararası bilimsel araştırma, etüt, film/belgesel ve proje gibi işleri, üniversite öğretim elemanları ile Çocuk hakları konusunda çalışmalarda bulunan kadın örgütlerinin, dernek ve kurumlarının talepleri doğrultusunda maddi kaynak ihtiyaçları Bakanlık tarafından sağlanır.

(2) Bakanlık, görev alanına giren konularda üniversiteler veya uzman kurum ve kuruluşlardan danışmanlık hizmeti satın alabilir.

(3) Bu konulara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Kadrolar

MADDE 27- (1) Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvele "Çocuk Hakları Bakanlığı" bölümü olarak eklenmiştir.

Atıflar

MADDE 28- (1) Diğer mevzuatta Çocuğun Statüsü Genel Müdürlüğü'ne yapılmış olan atıflar Çocuk Hakları Bakanlığına yapılmış sayılır.

Değiştirilen hükümler

MADDE 29- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) Değişik 36 ncı maddesinin, Ortak Hükümler bölümünün (A) bendinin değişik (11) numaralı fıkrasına "Başbakanlık uzman Yardımcıları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Çocuk Hakları Bakanlığı Uzman Yardımcıları", "Başbakanlık Uzmanlığına" ibaresinden sonra gelmek üzere "Çocuk Hakları Uzmanlığına" ibaresi,

b) "Zam ve tazminatlar" başlıklı 152 nci maddesinin değişik "II-Tazminatlar" fıkrasının "(A) Özel Hizmet Tazminatı" bendinin (i) alt bendine "Başbakanlık Uzmanı" ibaresinden sonra gelmek üzere "Çocuk Hakları uzmanları" ibaresi,

c) Ek göstergelere ilişkin eki (I) sayılı cetvelin "I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (h) bendine "Başbakanlık Uzmanı" ibaresinden sonra gelmek üzere "Çocuk Hakları uzmanları" ibaresi,

eklenmiştir.

(2) Bakanlığın 2018 yılı harcamaları 2018 Merkezi bütçeden ayrılacak ödenekten karşılanır, 2018 yılı sonrası harcamaları ise, 2019 ve sonrası merkezi bütçeye Çocuk Hakları Bakanlığı Bütçesi kalemi eklenerek, Bakanlığa özel bütçe ayrılır.

Yürürlük

MADDE 30- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.